

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان پایان نامه مدرک کارشناسی ارشد اقتصاد سلامت
عنوان:

برآورد تمایل به پرداخت برای یک سال زندگی تعدیل شده با کیفیت (QALY)

در جامعه عمومی شهر کرمان

توسط

محبوبه راینی نژاد

استاد راهنما

دکتر رضا گودرزی

استاد مشاور

دکتر محمدرضا امیراسماعیلی

سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

شماره پایان نامه: ۱۰/۲۹/۹۳۴

چکیده

مقدمه و اهداف : امروزه پایداری نظام سلامت، در محیطی با نیازهای روزافزون مراقبت‌های سلامتی، محدودیت‌های منابع مالی و فناوری های گران قیمت و جدید، یک چالش بزرگ محسوب می‌شود. کشورهای دارای سیستم پوشش همگانی سلامت، باید منابع موجود را بر اساس ارزیابی‌هایی برای اطمینان از عقلانیت و تصمیمات منصفانه تخصیص دهند. تحلیل های ارزشیابی های اقتصادی می تواند در تخصیص کارآمد منابع مورد استفاده قرار گیرد. یکی از این تحلیل ها، آنالیز هزینه -مطلوبیت (CUA) می باشد. این روش ارزشیابی اقتصادی نتایج را بر حسب هزینه به ازای هر سال زندگی تعدیل شده با کیفیت (QALYs) ارائه می دهد، برای اینکه CUA به ابزاری عملی برای تصمیم‌گیری سیستماتیک، شفاف و منسجم تبدیل شوند، به یک آستانه نیاز است، یک معیار که نشان‌دهنده ی حداکثر پولی است که یک تصمیم‌گیرنده مایل است برای ایجاد یک سال زندگی تعدیل شده با کیفیت بپردازد. کمیسیون اقتصاد کلان و سلامت سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۰ استفاده از ۱ تا ۳ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه را به عنوان آستانه پیشنهاد کرد. با این وجود، دستورالعمل تجدید نظر شده توسط WHO در مورد تفسیر معیارهای آستانه نشان می دهد که چنین معیارهایی قوانین تصمیم‌گیری نیستند بلکه فقط راهنمای سیاست‌گذاران برای ارزیابی ارزش پول می باشد. یکی از راه های برآورد این آستانه استخراج میزان تمایل به پرداخت (WTP) اجتماعی برای دستیابی به مزایای سلامت از طریق داده‌های ترجیحی در نظرسنجی‌های ارزش‌گذاری احتمالی می باشد.

روش ها : این پژوهش یک مطالعه پیمایشی و مقطعی بود که در آن تمایل به پرداخت مردم برای یک سال زندگی تعدیل شده با کیفیت با استفاده از روش ارزش گذاری مشروط با دو مدل پایان باز و بسته در قالب سناریوهای فرضی از پیش طراحی شده که از پرسشنامه EQ-5D-3L و بر اساس مجموعه ارزش (Value set) ایران بود، محاسبه گردید. در این مطالعه برای برآورد میزان WTP برای یک سال زندگی تعدیل شده با کیفیت، تعیین رابطه بین پارامترهای اقتصادی - اجتماعی و دموگرافیک افراد بر میزان تمایل به پرداخت برای یک سال زندگی تعدیل شده با کیفیت، بررسی انگیزه های افراد در مورد ارزش پولی اختصاص داده شده به QALY، یک نمونه ۴۷۱ نفری از جامعه ی عمومی شهر کرمان در سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفت. میزان تمایل به پرداخت به ازای

هر QALY در روش باز محاسبه و برای تعیین عوامل موثر بر آن از تحلیل رگرسیون GLM استفاده شد. در تکنیک Double-bounded dichotomous choice پس از محاسبه میانگین میزان تمایل به پرداخت افراد با استفاده از رگرسیون پروبیت دو طرفه عوامل موثر بر میزان تمایل به پرداخت افراد بررسی شد.

یافته ها: در این مطالعه ۳۷ وضعیت سلامت مطابق پرسشنامه EQ-5D-3L استخراج و همچنین وضعیت سلامت افراد با استفاده از ابزار VAS گزارش شد.

تمایل به پرداخت به ازای QALY Gain به دست آمده با روش تفکیک شده در هر سناریو با روش پایان باز (۲۰۵-۱/۶۴ میلیون تومان؛ ۵۴-۱/۴۸ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه) و در وضعیت پایان زندگی (۲۸۴ میلیون تومان معادل ۱۳/۲ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه) برآورد شد. در نهایت تمایل به پرداخت برای یکسال زندگی با کیفیت تعدیل شده در روش باز ۴۷/۲۶۶ (میان) معادل ۹۹۹/۱ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه گزارش شد.

تمایل به پرداخت به ازای QALY Gain به دست آمده با روش تفکیک شده در هر سناریو با روش پایان بسته (۴۱۱/۳-۷/۱۱۰ میلیون تومان؛ ۰۹/۳-۸۳/۰ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه) برای وضعیت های سلامت خفیف تا شدید و در وضعیت پایان زندگی (۵۳۴/۶ میلیون تومان معادل ۰۱/۴ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه) برآورد شد. در نهایت میانگین تمایل به پرداخت برای یکسال زندگی با کیفیت تعدیل شده در روش پایان بسته ۵۱۶/۰۵ معادل ۸۷/۳ برابر تولید ناخالص داخلی سرانه گزارش شد.

عوامل موثر بر تمایل به پرداخت به ازای یک QALY از جمله پارامترهای جمعیت شناختی و عوامل اجتماعی-اقتصادی در دو روش بررسی شد، در دو روش به صورت مشابه عواملی چون وضعیت سلامت، منطقه زندگی و وضعیت اقتصادی ارتباط معناداری با میزان تمایل به پرداخت داشتند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد عمده ساکنین شهر کرمان تمایل به پرداخت برای یک QALY دارند و این مقدار با شدت بیماری تغییر می کند. اطلاع از این مقادیر و آستانه هزینه اثر بخشی می تواند به سیاست گذاران در ارزیابی فناوری های سلامت کمک کند و با بررسی ترجیحات اقتصادی مصرف کنندگان و تفاوت های فردی، چالش های اقتصادی در حوزه ی خدمات سلامت را تسهیل کند.

واژگان کلیدی: تمایل به پرداخت، زندگی تعدیل شده با کیفیت، روش ارزش گذاری مشروط